

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Divi Bambergenses S. Henricvs Imperator S. Kvnegvndis
Imperatrix S. Otho Episcopvs**

Gretser, Jacob

Ingolstadii, 1611

XXXI. De causa antiqui monasterij dissoluendi, & noui maiori ambitu
reparandi, & de dedicatione monasterij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41527

lampadibus occurret; vbi & filij de patris honore, & pater de filiorum salute perpetuò letatur.

Sed his per excessum dictis ad narrationis ordinem redeuntes, causam & rationem antiqui monasterij dissoluendi, & noui deinceps maiori ambitu reparandi posterorum notitiã pandamus.

De causa antiqui monasterij dissoluendi, & noui maiori ambitu reparandi, & de dedicatione monasterij.

CAPVT XXXI.

Elbe.

*Terramotus
Bamberga.*

Sap. 5.

** Sic habet
manuscriptũ
exemplar.*

*S. Otho Templũ
S. Michaelis
reparat.*

Iquidem Anno Domini M. C. XVII. tertio Nonas Ianuarij, id est, in octaua S. Ioannis Apostoli, peccatis hominum exigentibus, terræ motus factus est magnus quarta feria, luna vicesima sexta, hora vespertina, impletã prophetiã, quæ dicit; *Pugnabit cum illis orbis terrarum contra insensatos.* Hoc siquidem terræ motu Ecclesiæ nostræ fabrica, quæ & antè iam longa temporis vetustate, ex parte scissa erat, ita concussa est, vt lapis magnus in frontispicio vel culmine * scumarij subito lapsu proruens, totius monasterij ruinam minaretur, cunctosq; ingenti pauore perculsos in fugam conuerterat; & tamen, mirum dictũ, grandis hoc lapide, qui totum incircuito opus sua conclusionem firmabat, lapsu, reliqua templi fabrica licet hiatu terribili, casum iam iamque minaretur, immobilis perstitit, donec post festa Paschalia, iussu pij Othonis destructa & solo adæquata est.

Hinc iam noui templi ædificatio, quod maiori se ambitu dilataret, cœpta est: vbi tanta se libertate beatissimus Pater Otto, pro feruore accelerandi operis, profudit, vt cunctis stuporem, multis quoque inuidiam tanta pecuniæ profusio pareret. Nam cum quadam vice, eo apud Castrum Bodenstein posito, pecunia defecisset; & fidelissimus Camerarius eius, Erbo nomine, deuotus S. Michaelis famulus, qui postea hic in sa-

in sancta claruit conuersatione, perniciousiter ad Episcopum tendens, defectum hunc ei insinuasset; ille statim centum marcas argenti beato offerens Michaëli, eum, moræ impatiens, redire vrgebat. Qui piæ voluntatis plenus thesauro, quo nihil ditius Deo offertur, tanta miræ deuotionis festinantia reuersus est, vt eâdem die memoratum pondus argenti ad altare S. Michaëlis, tanquam holocaustum gratissimum, imponeret, sicque cœpto operi tota virtute & sagacitate instandum vrgeret.

Igitur perfecto iam templo, quod in modum crucis, vt *Templum in formâ Crucis.* cernitur, constructoris sui præcepto ædificatum est; dedicationem eius in arbitrio Fratrum constituens, vt pote cum quibus cor vnum & animam habebat, mandauit, vt certam ei significarent diem, qua tantæ solennitatis celebritas communi omnium voto ageretur. At illi multam inter se conquisitionem facientes, tandem consilio reuerendi & doctissimi Patris VVigandi, de quo in secundo huius operis libro dicemus, vnanimi consensu definierunt, vt in Cal. Septembris eadem celeberrima fieret dedicatio: congruenti satis & acceptissimo *Dedicatio Temppli nou.* ordine, tam pro beati Aegidij patrocinio, cuius ea dies natalicio illustratur, quàm & pro antiqua huius diei reuerentiâ, quam sacræ Mosaicæ legis obseruantia constat præcipua insigniri solennitate, sicut in libro Leuitici legitur, loquente Domino ad Moysen: *Leuit. 23.* Mense septimo prima die mensis erit vobis Sabbatum memoriale clangentibus tubis, & vocabitur sanctum, omne opus seruile non facietis in eo, & offeretis holocaustum Domino; quia dies propitiacionis est, vt propitietur vobis Dominus Deus vester. Et item in Libro Numeri: *Nom. 29.* Mensis septimi prima dies venerabilis & sancta erit vobis, omne opus seruile non facietis in ea; quia dies clangoris est & tubarum; offeretisque holocaustum in odorem suauissimum Domino, &c. quæ de ritu sacrificiorum mystico nunc in Ecclesia celebrandorum ibi exsequitur. Sed & decima, & decimaquinta eiusdem mensis dies sacra festiuitate celebres, & nullum in eis opus seruile fieri, sed solenne sacrificium Domino offerri lege præcipitur, de quibus modo dicendum non est.

De

Origen. Hom. 9.
in Leuit.
Psal. 80.

De huius autem sacratissimæ diei celebritate Origenes sic loquitur : Prima die septimi mensis Neomenia tubarum est, sicut dicitur in Psalmo; tuba canite in initio mensis : ista est solennitas repropitiationis : in hac sola die Pontifex induitur omnibus Pontificalibus vestimentis. Tunc induitur manifestatione & veritate; tunc ingreditur ad illa inaccessibilia, quod semel in anno accedi tantummodo licet, id est, in sancta Sanctorum. Semel enim in anno Pontifex populum derelinquens ingreditur ad eum locum, ubi est propitiatorium, & super propitiatorium Cherubin, ubi & arca testimonij & altare incensi; quo nulli introire fas est, nisi Pontifici soli.

Luc. 4.

Si ergo consideremus verum Pontificem Christum, quomodo in carne quidem positus per totum annum erat cum populo, annum illum, de quo ipse dicit; euangelizare pauperibus misit me, & vocare annum Domini acceptum, & diem remissionis; aduertimus, quomodo semel in isto anno, in die propitiationis, intrat in sancta Sanctorum, hoc est, cum implera dispensatione penetrat calos, & intrat ad Patrem, ut eum humano generi propitium faciat, & exoret pro omnibus credentibus in se.

1. Ioan. 2.

Hanc repropitiationem eius, qua hominibus repropitiat patrem, Ioannes Apostolus commemorat dicens : Aduocatum habemus apud patrem Iesum : & ipse est propitiatio pro peccatis nostris. Sed & Paulus similiter de hac repropitiatione scribens ait de Christo; quem Deus posuit propitiatorem in sanguine eius per fidem. Igitur dies propitiationis manet nobis usquequo occidat sol, id est, usquequo finem accipiat mundus. Stamus enim nos pro foribus, operientes Pontificem nostrum commorantem inter sancta Sanctorum, & c. id est, apud Patrem, & exorantem pro peccatis eorum, qui se expectant.

Orig. Hom. 24.
In lib. Numerorum.

Hæc Origenis eximij Doctoris verba sunt: qui item alio loco de hac solennitate, quæ est prima die septimi mensis, sic ait : Sicut inter dies septimus quique, dies obseruatur Sabbatum, & est festiuitas: ita & inter menses septimus quique, mensis Sabbatum est mensium. Agitur ergo in eo festiuitas, quæ dicitur Sabbata Sabbatorum, & fit in die prima mensis septimi: memoria tubarum. Sed quis est, qui memoria tubarum festiuitatem gerat, nisi qui potest scripturas Propheticas & Euangelicas atque Apostolicas, quæ velut caelesti quadam personant tuba, mandare memoria, & intra thesaurum cordis sui recondere? Qui ergo hæc facit, & in lege eius meditatur die ac nocte, iste festiuitatem gerit memo-

Psal. 1.

rie

ria tubarum. Sed & si qui potest gratias illas sancti Spiritus promereri, quibus inspirati sunt Propheta, & psallens dicere, canite in initio mensis tabernaculi in die insignis sollemnitatis eius; & qui scit digne in Psalmis iubilare *Psalm. 80.* ei, Deo agit sollemnitatem tubarum.

Est adhuc & alia sollemnitas septimum illustrans mensem, videlicet scenopegia, id est tabernaculorum, Deo gratia festiuitas. Latatur enim cum viderit fideles suos non habere fixum, & fundatum animum super terras; sed in tabernaculis quasi quotidie migraturos habitare, non desiderantes, quæ terrena sunt, nec umbram vite huius quasi possessionem propriam & perpetuam deputantes: sed velut in transitu positos, ad veram patriam, unde egressi sunt, ad paradisi festiuitatem properare dicentes; aduenæ sumus & peregrini super terram, sicut omnes patres nostri. Cum ergo sic peregrinari se in mundo senserint, & parati sunt citò transire, & exire se ad anteriora, vt hereditatem capiant futurorum: Deus in hiis latatur, & diem festum agit super eos.

Hæc nos de opusculis tanti Doctoris, qui in ea parte, qua Presbyter, neminem post Apostolos habet æqualem, hic inseruimus ad commendandam sacratissimæ huius festiuitatis celebritatem, quæ aliarum sollemnitatum mater est, & convenientissimè prima die septimi mensis agitur; qui & in veteri lege celeberrimus est, & in hoc nouæ gratiæ tempore natalitio, tam eximij Patris Aegidij, qui singularis tribulatiuum portus, & certum remedium est, decoratur.

Hyperbole ignoscenda, & qua se veterum auctoritate tueat.

Hæc igitur iucundissima sollemnitas tãto ardentius omni deuotione spirituali colenda est, quanto dulcius imaginem & umbram cælestis illius præfert dedicationis, vbi verus Pontifex Christus, consummato templo suo, quod ab origine mundi vsque ad finem seculi de viuis atq; electis construit lapidibus, desiderabilem & nunquam deficientem celebrat sollemnitatem; ad quam suspirare, & omnibus cordis medullis anhelare cunctos Ecclesiæ filios hæc transitoria commonet dedicatio.

Sed iam ad narrationis ordinem redeamus. Igitur audita, piissimus Pater Otto filiorum suorum legatione, qua in Calendis Septembris dedicationem fieri vnanimiter flagitabât, aptum quidem & rationale hoc approbavit: sed vnū erat,

c a quod

Capella S. Aegidij.

Vdalricus Sacellanus S. Aegidij.

Aegrotat S. Otho.

Edit. Canis. lib. 3. cap. 44. Preces pro sanctitate S. Othonis.

S. Othoni apparuit Angelus.

Convalescit S. Otho.

quod consensum eius aliquantula contradictione retardabat: quia Capellam Beati Aegidij in Hospitali à se constructam, & vnicè sibi dilectâ solita popularis còkursus veneratione fraudari metuebat, nimirum cunctis in montem S. Michaëlis, tantæ festiuitatis gratiâ inuitante, accurrentibus. Quapropter sine voluntate & petitione Vdalrici religiosi eiusdem Ecclesiæ Sacerdotis, id se facturum negabat. Qui mox, urgente spiritali patre VVigando, qui hæc omnia speciali administrabat diligentia, Episcopum adiit, & prudenti ratione dedicationem hanc Capellæ S. Aegidij in nullo officere, quin imò maiorem & reuerentiam, & cultum parturire affirmabat: cuius assertionem Pastor piissimus approbans, demum assensit: & venerabili VVolframo Abbati Fratribusq; vniuersis paterna dulcedine mandat, se desiderijs eorum, & in hoc, & in omnibus promptissima affectione parituros.

Appropinquante verò eadem sacratissima die, summus Arbiter, qui quos amat, corripit & castigat, huc beatissimum Patrem corporalis ægritudinis tam graui perculit molestia, vt penitus fracta corporis virtute, decumberet, omnemque propositæ dedicationis intentionem postponeret. Quo audito, vniuersi nimia mœroris anxietate percelluntur, cunctos nubes, & caligo tristitiæ innouit, & vt natura docet, capite vulnerato, cætera quoque membra dolore atteri, languorem pij pastoris grex deuotus suum deputabat.

Vnde quod solum in his erat remedium, toto ad Deum corde conuersi lacrymosis suspirijs cum oblationibus hostiarum & eleemosynarum, salutem ei & sospitatem calitus imprecari non cessabant, donec prospiciens de excelso sancto suo Dominus clamores & gemitus pauperum suorum exaudire dignatus est. Illis enim tanta precum & votorum instantiâ diuinæ aures clementiæ pulsantibus, quadam die Pater amabilis, dum meridiano somno apud Castrum Bodenstein quiesceret, vidit speciosum iuuenem, qui re vera angelus Dei erat, lecto suo gratulabundum assistere, & magna incunditate antiphonam; *In domum Domini letantes ibimus; psallere. Nec mora; expergefactus sanum se & incolumem sensit, statimq;* quod

quod visio portenderet, intellexit. Et accersito Capellano suo
* Seufrido, visionem exposuit, eamque VVulframo Abbati
celeriter nuntiari, & omnia futurae dedicationi necessaria na-
uiter preparari mandauit. Quo nuncio lætissimo, quasi re-
sponso diuinitus accepto, mœror in gaudium, luctus in læti-
tiam versus est, cunctique debita laudum præconia non solum
tantum oris, sed & iubilo cordis in cœlum ferentes, tantæ so-
lennitatis iucunditatem spe flagrantissima præstolabantur.

* Seufridus, seu
Sifridus, qui s.
Orthonis vitam
scripsit.

Igitur anno Domini M. C. XXI. Indictione decimaquar-
ta. in Cal. Septemb. dedicatum est monasterium S. Michaëlis
Archangeli in Monte Babebergensi à venerabili Ottone eius-
dem sedis octauo Episcopo in honorem præscripti Archange-
li sanctique Benedicti Abbatis, sicut à primordio foundationis
monasterij definitum est.

Quando dedi-
catum nouum
templum S.
Michaelis.

*Quàm honorificè sanctus Otto mundo ac re-
gibus mundi reddiderit ea que illo-
rum sunt.*

CAPVT XXXII.

Regibus quippe seculi super omnes regni Ponti-
fices honorificè ac fideliter domi forisque serui-
uit. Principum quoque sibi familiaritates & a-
micitias intimas conciliauit, ministerialibus &
feudatis Ecclesiæ suæ propria iura & honorem intemeratum
conseruauit. Familiam denique & omnia sibi adhæren-
tia firmissimo pietatis præsidio, & maternæ
affectionis ala confouendo
protexit.

Thimon.
Vide Vitam o-
dit. à Can. cap.
15 fol. 256. cuius
menda hinc
emendare li-
cebit.

63

Quod